

BUTLLETI D' INFORMACIO CATALANA

Febrer del 1960. - Apartat Nacional # 14.81. - Bogotà. Rep. de Colòmbia

"El nacionalisme català, que mai no ha estat separatista, sempre ha sentit intensament la unió germanívola de les nacionalitats ibèriques, dintre d'una organització federativa."

De "La Nacionalitat Catalana", Cap. VIII, d'Enric Prat de la Riba.

Aquest Butlletí s'ha publicat ja tres mesos. I ens diuen que :

- "Voldria què seguís el mateix format, per tal de poder-lo relligar ". Bogotà.
- " Agraeixo de debó el Butlletí i l'he llegit amb força interès i amb joia del cor" . Barranquilla.
- " Em plau força però hi manquen notícies d'actualitat" . Bogotà.
- " D'un tó massa nacionalista i molt carregat d'històries" . Cali.

Ben sincerament agraim aquests comentaris i n'esperem d'altres. En tot aquell que parla la nostra llengua, hi ha un patriota català ... ni que ell no se n'adongui.

El fet és dels temps actuals. A Montblanc, vila de la Conca de Barberà, on més d'una vegada s'hi reuniren les Corts Catalanes, s'hi celebraven les festes de la Mare de Déu de La Pena. Sermó de Missa Major. Puja a la trona el Rector i demana la llicència de ritual, a l'Arquebisbe de la Diòcesi, l'Il.lustre Benjamín de Arriba y de Castro. Ja les primeres paraules del predicador, el prelat arrufael morro i xiuxiueja amb el seu secretari i aquest, de quatre gambades s'enfila a la trona i fa baixar al bon sacerdot, davant de tots els feligresos. Motiu? -"Yo no entiendo lo que está diciendo y tiene que hablar en castellano a los fieles" ... !

No cal pas fer-hi cap comentari, però sí tenir present que Tarragona, l'Arquebisbat de Tarragona, manté a desgrat del prelat actual d'imposició oficial i foraster, el títol de "Primat de Catalunya", encara que el Dr. Benjamín de Arriba y de Castro sigui enemic a fons de la nostra llengua.

Arriba i Castro para la catala

Diu el personatge espanyol E. Ortega y Gasset. : " Expresso els meus sentiments més íntims : hauria volgut ésser un de tants d'aquells espanyols oblidats que per amor a la llibertat lluitaren en les guerres de l'independència d'Amèrica a favor dels patriotes "criollos" i en contra de l'absolutisme espanyol. Vaig néixer massa tard ! Però també massa d'hora per a lluitar com a soldat en defensa de les llibertats, no solament de Castella, sinó també de Catalunya, del País Basc, de Galícia, de la gentil Andalusia, que és terra tan meva com la castellana, si és que encara cal donar batalles per a imposar a tots els espanyols el dret a la llibertat" .

Salvador Bonavía.- Acaba de morir aquest home de lletres, a Barcelona. El seu estil fou sempre popular i la seva tasca fou gran, divulgant "L'Escena Catalana", obra ja iniciada pel seu pare, del mateix nom. El Calendari Bonavía, es va imposar, durant una pila d'anys, a totes les llars.

Article traduït de la Revista "Time". Exemplar del 8 febrer del 1960,

"Boicot a Barcelona" .- Darrera la muralla dels Pirineus, es troba la província de Catalunya, habitada per un poble orgullós, que es diu descendent de les Legions Conqueridores del Cèsar, culturalment molt aprop del sud de França i que durant molt de temps ha estat l'espina clavada a l'unitat forçada de l'Espanya de Franco. Contra l'orgull català, Franco ha prohibit l'ús del dialecte català en els periòdics i fins n'ha suprimit l'ensenyament a les escoles. El fracàs d'aquest esforç s'ha manifestat en forma dramàtica la setmana darrera, en una amenaça a l'existència mateixa del diari de Barcelona "La Vanguardia Española", el millor i el més gran d'Espanya.

Les dificultats, un xic estranyes, de La Vanguardia, començaren un diumenge del mes de juny passat, durant la Missa de deu, a l'Església de Sant Ildefons, de Barcelona. Un home petit, gras i calb, enfadat pel fet que el sermó era dit en català en lloc de castellà, va protestar al capellà i deixant la seva tarja de visita, sortí de l'Església, tot remugant: "Catalán, lleno de mierda!". La tarja de visita portava el nom de Juís de Galinsoga, un gallec nomenat per En Franco director de "La Vanguardia" des del 1939.

Després de l'incident el Rector de l'Església de Sant Ildefons, Mossèn Narcís Saguer, va esciure al Galinsoga, suggerint, amb molt de tacte, que l'incident segurament havia estat causat per un impostor, fent ús indegut d'una tarja seva. La resposta d'En Galinsoga no es feu esperar i deia: "La tarja de visita és meua i trobo absurd anar a una Església espanyola, on, fora del llatí s'escolti un idioma que cap espanyol té l'obligació de comprendre.

Donat que la censura espanyola va mantenir l'incident fora de la premsa, l'insult va córrer solament a mitja veu. Però, a mesura que es va anar estenent, es va encendre l'orgull català. Milers de còpies de La Vanguardia, foren estripades i escampades pels carrers de Barcelona. Per les parets de la ciutat aparegueren mots en català, que deien: "A fora En Galinsoga". La darrera setmana ha tingut una baixa en la circulació promig, entre 30.000 i 120.000 exemplars. La manca d'anuncis ha obligat a reduir el nombre de pàgines de les 55 habituals, a 28. Portat per la desesperació, el director Galinsoga es va retractar negant que hagués insultat mai a Catalunya. Però, tot i continuant el boicot, l'orgullosa Catalunya ha imposat un ultimàtum: O se'n va el Galinsoga o el més gran diari espanyol haurà de lluitar per a la seva existència".

- -

Text verídic de les cartes creuades entre Mossèn Narcís Saguer i Luis de Galinsoga:

PARROQUIA DE SAN ILDEFONSO
Travessera de Gràcia, 55
BARCELONA

25 Junio 1959.

Excmo. Sr. D. Juís de Galinsoga
Ciudad. -

Honorable señor: El pasado domingo 21, mientras se celebraba en esta Iglesia la Misa Parroquial, se presentó en la sacristía un individuo que, utilizando una tarjeta que lleva el nombre de Ud. y que le adjunto, en forma incorrecta y grosera se permitió proferir unas frases soeces contra el infrascrito y sus feligreses.

Como debe tratarse, indudablemente, de un caso de suplantación de personalidad, pongo el hecho al conocimiento de V.F. para que pueda tomar las medidas pertinentes y evitar en lo sucesivo que ocurran escenas de esta índole que podrían redundar en menoscabo de la fama de honorabilidad y caballerosidad que goza V.F. entre los ciudadanos de Barcelona.

Con el mayor afecto Firmado : Narcisó Saguer, Párroco.

EL DIRECTOR
de
LA VANGUARDIA

26 de Junio 1959

Muy señor mio : Recibo su carta con la devolución de la tarjeta. Agradezco su buena intención de prevenir posibles suplantaciones de mi personalidad, pero en este caso está usted equivocado. La tarjeta es, en efecto, mía y fui yo, a la verdad, quien protestó en la secretaría por tener que oír en la misa una plática en lenguaje que no entiendo. Ser español y asistir a una iglesia de una ciudad española a cultos en que, aparte del latín naturalmente, se oiga una lengua, como vehículo del pensamiento, que un español no tiene la obligación de entender, me parece absurdo y así lo manifesté en la sacristía en forma no grosera y soez a que V. se refiere, sino vehementemente como correspondía a la indignación que el caso me produjo. Añadí entonces, que no iría ciertamente sobre mi pensamiento de católico, de una formación religiosa profunda, acrisolada a través de seis años de Colegio de Jesuitas y no sabia si podría cumplir con el precepto, pues me marchaba de viaje en aquel momento. Gracias a Dios, pude oírla en un pueblecito de la provincia de Lérida, en donde por cierto, tuve la satisfacción de ver la hoja Parroquial escrita en castellano, a pesar de tratarse, como digo, de un pueblecito en donde la lengua catalana puede tener un uso más aceptable, como la gallega en los pueblecitos de Galicia, por ejemplo, pero en Barcelona, ciudad cosmopolita, me parece que el caso tiene otra significación y tal vez otro retintín.

Perdóneme la sinceridad con que le hablo. Ya en otra ocasión he observado la tendencia de esta Parroquia a estas expresiones que no me parecen apropiadas a una feligresía en donde no dejamos de abundar los españoles que nos honramos de serlo y creemos tener derecho a que nos hablen en el idioma oficial de la nación que gracias a Dios pertenecemos.

De V. afectísimo q.b.s.m.

Firmado : Luis de Galinsoga.

PARROQUIA DE SAN ILDEFONSO
Travessera de Gràcia, 55
Tel. 37.00.68

Barcelona, 27 de Junio 59.

Excmo. Sr. D. Luis de Galinsoga
Ciudad.-

Muy señor mio : Siento mucho que V. fuera la persona que entró en nuestra sacristía, el pasado domingo, para protestar de un hecho que V. considera absurdo. Tal vez la forma vehemente con que se expresó V. no le permitió advertir que le salían disparadas y disparatadas, unas frases poco académicas y poco corrientes en nuestro lenguaje cívico, lo cual causó el más grande asombro a los interlocutores de Vd. Pero, en fin, a todos nos ha ocurrido alguna vez que en un momento de intensa vehemencia proferimos palabras que después estimamos a todo punto exageradas y deseamos rectificar.

Y ahora, hablándole con la misma franqueza y sinceridad con que me habla y que yo le agradezco, permítame le manifieste unos puntos de vista sobre el asunto que ha promovido este contacto epistolar :

1. - El hecho de hablar en catalán no supone de ninguna manera desprecio para la lengua hermana ; es, simplemente, la continuidad de una tradición de la Iglesia que se ha dirigido siempre a los fieles en su propia lengua materna.

2.- En nuestra Iglesia Parroquial se celebran todos los domingos ocho misas, de ellas, solamente en dos se predica en lengua catalana y en las seis restantes, en castellano.

3. - Recientemente nuestro Sr. Arzobispo-Obispo, ha publicado un directorio de la misa con las moniciones para los fieles y ha editado uno en catalán y otro en castellano, para que puedan utilizarlo indistintamente uno y otro, según se crea conveniente. Y no me diga que el catalán ya está bien en los pueblecitos para aquellas gentes incultas ; los que viven en la ciudad tienen el mismo derecho que los pueblerinos a oír la palabra de Dios en su propia lengua. Este derecho lo ha reconocido siempre la Iglesia.

4. - Todos nos hemos encontrado ovendo un sermón en lengua desconocida para nosotros. Sin salir de España, todos los años paso unos días de vacaciones en el Santuario de Lovola, y allí, en las misas de los días festivos, los Padres Jesuitas predicán casi exclusivamente en lengua vasca de la cual no entiendo una palabra ; pero comprendo que las gentes de aquellos caseríos tienen derecho a que se les instruya en su lengua nativa.

5 . - No crea que sea exclusivo de esta Parroquia el uso moderado de la lengua catalana ; en casi todas las Parroquias de Barcelona se predica en catalán por lo menos en la misa parroquial y algunas en más de dos o tres misas, a criterio del párroco y según las circunstancias de la feligresía.

6 . - Si alguna otra vez tiene V. necesidad de ir a misa a primera hora, venga V. a misa de las ocho : una misa explicada en castellano con varios cánticos y oírás el Padrenuestro en tono mozárabe que es una pura delicia.

7 . - Si recordáremos la frase de Menéndez y Pelayo cuando dice que la lengua catalana no es una lengua bastarda sino una lengua hermana de la castellana y de las demás lenguas ibéricas, hijas todas de una misma madre común, tal vez moderaríamos nuestros ímpetus, hijos de un celo exagerado por una unidad que no se menoscaba con la variedad de expresiones lingüísticas, antes bien, se enriquece con ellas como se enriquece con la variedad de sus paisajes, de sus costumbres y de sus tradiciones.

Comprenderá V. que no intento, con esta carta, convencerle. Tiene Vd. ya formado y arraigado su criterio y es natural que lo sostenga con sinceridad.

He intentado únicamente pedirle un poco de comprensión para los que en este punto concreto disintimos de la opinión y criterio de Vd. Tal vez si examináramos los dos criterios con las reglas de la lógica en la mano y ante un tribunal independiente, la razón se inclinaría de nuestra parte.

Le saluda con el mayor afecto y s. s.

Firmado : Narciso Saguer, Párroco.

Monarquia Constitucional Catalana. - L'estructuració feudal de Catalunya va sofrir una transformació fonamental envers una monarquia constitucional, a tot el llarg del Segle XIII. La data inicial d'aquest procés pot fixar-se el 1214, al reunir-se a Lleida a representants de la noblesa, clerecía i gent de les viles reials, per jurar fidelitat al noi Jaume (després Jaume I). El sistema parlamentari pren força extraordinària des del 1283, quan Pere II de Barcelona i III d'Aragó, dona força legal al sistema, aprovant a les Corts barcelonines dues Constitucions : per la primera, es comparteix el poder legislatiu amb les assemblees populars i per la segona, s'assenyala un any per a la seva convocatòria.

Les Corts es componien de tres braços : l'eclésiàstic, el militar o la noblesa i el reial, nomenat així per ésser representatiu de les viles reials.

La peça essencial per al funcionament del sistema, era la Generalitat de Catalunya, encarregada de vetllar per a l'acompliment dels acords de les Corts, les atribucions de les quals foren augmentades de tal forma, que ja a la segona meitat del Segle XIV, rivalitzaven amb les del Rei, ja que a més de rebre jurament a tots els Ministres reials de que obeirien les lleis del país, era també de la seva competència, arreglar greuges, encalçar bandolers, pagar sous, tenir cura dels edificis públics i revisar els comptes dels diners votats per les Corts.

Amb aquests elements, Reis, Braços i Generalitat, l'ordenació constitucional de Catalunya, va arribar en el Segle XIV a una modernitat que meravella i a un sentit de respecte a la llibertat humana, que molt bé podríem desitjar per al Segle XX.

No solament es realitza aleshores l'armònic desenvolupament interior, sinó que es propugna la seva expansió externa, en la més antiga formulació d'això que avui se'n diu " self government " amb veu anglesa.

"Alícia al País de les Meravelles" . - Aquest llibre de Lewis Carrol, és ben conegut ; una edició catalana fou il·lustrada per la gran patriota Iola Anglada Camarasa, insuperable en la creació de nins de cabells rinxolats. Ara, al Central Park de New York, dos catalans, Josep Creeftel i Joan Teixidor, residents de fa un grapat d'anys als E.U.U. foren els artistes del monument, donat per George T. Delacorte, en memòria de la seva muller, Margarida, que estimava tots els nens amb deliri.

Un vell sacerdot barceloní, Josep Pau Ballot i Torres, Catedràtic de Retòrica, escriu una " Gramàtica i Apologia de la Llengua Catalana ", que va aparèixer el 1814. En cloure el text, Ballot recorda un vers català esdevingut famós : " Aquí vos la presento en llengua vostra. Pus parla en cathala, Déu li'n dó Glòria " .

Si sabeu d'algun compatriota que no rep el PUTLIETI, sou pregat de feros conèixer la seva adreça, notificant-ho a l'Apartat Nacional # 14.81, de Bogotà. -